

СЕКЦІЯ № 2

Хомутенко В. П.
к. е. н., професор,
Хомутенко А. В.
к. е. н., доцент,
Луценко І. С.
к. е. н., доцент

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН

З метою кращого засвоєння слухачами певних знань педагоги невпинно впроваджують у навчальний процес інноваційні технології. Водночас, багаторічна практика використання окремих технологій навчання доводить їх ефективність, а вітчизняні умови розвитку суспільного господарства актуалізують їх значення для підготовки висококваліфікованих спеціалістів, в тому числі й у галузі фінансів. Однією з таких технологій являється метод проектів.

В основу методу проектів покладено ідею, що виявляє сутність поняття «проект», його прагматичну спрямованість на результат, який можна отримати за умови розв'язання тієї чи іншої практично або теоретично значущої проблеми [1]. Результат можна побачити, продумати, використати в реальній практичній діяльності. Тому необхідно навчити студентів самостійно мислити, знаходити та розв'язувати проблеми, використовуючи знання з різних галузей, розвинути вміння встановлювати причино-наслідкові зв'язки, прогнозувати результати та можливі наслідки різних варіантів розв'язку проблеми.

Метод проектів передбачає індивідуальну, парну чи групову (але самостійну) діяльність тих, хто навчається, що забезпечує гарантоване досягнення спланованого результату [2]. Використання цього методу обумовлює відхід від авторитарних і репродуктивних методів навчання, вимагає обміркованого й обґрунтованого поєднання з різними методами, формами і засобами навчання [2; 3].

Робота за методом проектів передбачає постановку певної проблеми і наступне її розкриття, розв'язання, з обов'язковою наявністю ідеї та гіпотези розв'язування проблеми, чітким плануванням дій, розподілом (якщо розглядається групова робота) ролей, тобто наявністю завдань для кожного учасника за умов тісної взаємодії, відповідальності учасників проекту за свою частину роботи, регулярного обговорення проміжних кроків та результатів [2].

Слід враховувати, що дослідницький проект з фінансових дисциплін є міжпредметним, оскільки в ньому інтегрується суміжна тематика декількох дисциплін. Наприклад, у навчальній дисципліні «Державний фінансовий аудит» використовуються знання студентів з таких дисциплін як: фінанси, бюджетна система, фінанси підприємств, фінансовий контроль; а з навчальної дисципліни «Організація та методика податкових перевірок» – податкова система, оподаткування суб'єктів господарювання, податкове рахівництво, фінансовий аналіз та ін.

Основною вимогою для використання методу проектів є наявність значущої у дослідницькому або творчому плані проблеми або задачі, що вимагає для свого розв'язання інтегрованих знань, дослідницького пошуку. Наприклад, при застосуванні методу проектів з навчальної дисципліни «Державний фінансовий аудит» з теми «Методика проведення аудиту економічної і соціальної ефективності виконання державних цільових програм» на вибір студентів, які об'єднані у групи по три - п'ять осіб, ставиться завдання самостійного збору інформації за різними державними цільовими програмами (далі – ДЦП) шляхом пошуку та аналізу показників соціально-економічного розвитку того чи іншого регіону, галузі, сфери та результативних показників виконання такої ДЦП. За результатами проведеного дослідження студенти повинні розраховувати необхідний для вирішення проблемних питань регіонів, галузей, сфер розмір державної фінансової підтримки та здійснити прогнозування ефективності запропонованих ними заходів. Проведені дослідження студенти презентують на практичному занятті.

Однією з вимог застосування методу проектів при викладанні фінансових дисциплін є практична, теоретична, пізнавальна значимість очікуваних

результатів. Так, наприклад, з навчальної дисципліни «Організація та методика податкових перевірок» студентами розробляється проект з виявлення платників податків з високим ступенем ризику на підставі їх податкової та фінансової звітності. У процесі дослідження студенти повинні використовувати спеціальні обґрунтовані методи дослідження, що сприятимуть розробленню заходів впливу на суб'єктів господарювання, які ухиляються від сплати податків. Результатом виконання такого проекту є набуття студентами навиків планування контрольних заходів та прогнозування їх результативності.

Таким чином, метод проектів передбачає: наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми (завдання), розв'язання якої потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку; практичну, теоретичну, пізнавальну значущість передбачуваних результатів; самостійну діяльність студентів; структурування змістовної частини проекту (із зазначенням поетапних результатів); визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, висунення гіпотези її розв'язання, обговорення методів дослідження; висновки, висунення нових проблем дослідження; обговорення способів оформлення кінцевих результатів (презентації, захисту, творчих звітів).

На нашу думку, використання методу проектів як технології навчання забезпечує численні переваги як для студентів, так і для викладачів. Аналіз результатів практики застосування цього методу свідчить, що він надихає студентів до навчання, скорочує число пропусків занять, створює імпульс до взаємонавчання та співпраці і в решті решт підвищує успішність студентів.

Список використаних джерел

1. Цисарук О. В. Метод проектів як мовна стратегія кроскультурної комунікації / Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/2582/1/Tsysaruk.pdf>
2. Ващенко Г. Загальні методи навчання: Підруч. для педагогів / Г.Ващенко. – К.: Укр. видавнича Спілка, 1997. – 410с.
3. Жук О.Л. Педагогика: Учеб. - метод. комплекс для студентов пед. специальностей / О.Л.Жук. – Мн.: БГУ, 2003. – 383с.